CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova (old)

Societatea civil? solicit? demisia neîntârziat? a judec?torilor constitu?ionali

Natalia ?eremet · Tuesday, June 25th, 2019

Mai multe organiza?ii ale societ??ii civile ?i persoane fizice î?i exprim? regretul profund fa?? de modul în care a ac?ionat Curtea Constitu?ional? în perioada 7 – 9 iunie 2019, generând de fapt o criz? politic? f?r? precedent în Republica Moldova. Curtea Constitu?ional? a adoptat o decizie, trei hot?râri ?i dou? avize care nu s-au bazat pe Constitu?ia Republicii Moldova ?i propria jurispruden??, a?a cum a confirmat ?i Comisia de la Vene?ia în opinia publicat? la 24 iunie 2019. Prin hot?rârile adoptate, judec?torii constitu?ionali au adus un prejudiciu ireparabil imaginii Cur?ii Constitu?ionale din Republica Moldova. Unica solu?ie pentru a restabili încrederea ?i autoritatea Cur?ii Constitu?ionale este demisia neîntârziat? a judec?torilor constitu?ionali Raisa APOLSCHII, Veaceslav ZAPOROJAN, Artur RE?ETNICOV ?i Corneliu GURIN.

Modul în care a ac?ionat Curtea Constitu?ional? pe 7, 8 ?i 9 iunie 2019, adoptând mai multe decizii arbitrare, a ?ocat societatea. Modul în care hot?rârile respective au fost revizuite pe 15 iunie 2019 a subminat total rolul Cur?ii Constitu?ionale de garant al Constitu?iei. Aceste decizii au fost luate în unanimitate de to?i judec?torii Cur?ii Constitu?ionale.

Sumarul principalelor constat?ri ale Comisiei de la Vene?ia

În urma sesiz?rii Secretarului General al Consiliului Europei, Comisia de la Vene?ia, organ independent al Consiliului Europei, a acceptat analiza actelor Cur?ii Constitu?ionale din 7-9 iunie 2019 ?i la 24 iunie 2019 a emis opinia cu privire la situa?ia constitu?ional? din Republica Moldova, cu referin?? special? cu privire la posibilitatea dizolv?rii Parlamentului. Comisia de la Vene?ia accept? în mod excep?ional analiza actelor unei Cur?i Constitu?ionale, doar atunci când func?ionarea organului constitu?ional poate s? afecteze în mod semnificativ func?ionarea democratic? a institu?iilor de stat. Accentu?m c? doar Curtea Constitu?ional?, în componen?a actual?, prin actele v?dit contrare statului de drept, au determinat examinarea acestora de c?tre Comisia de la Vene?ia. Acest lucru constituie un regres enorm ?i ar trebui prin sine deja s? determine judec?torii constitu?ionali s?-?i prezinte demisia.

În opinia publicat? la 24 iunie 2019, Comisia de la Vene?ia a constatat c? în procedurile în care au fost emise hot?rârile ?i avizele Cur?ii Constitu?ionale între 7-9 iunie 2019, Curtea nu ?i-a respectat propriile proceduri ?i egalitatea p?r?ilor. Aceste proceduri au fost examinate cu participarea doar a autorilor sesiz?rilor, deputa?ilor PDM, într-un timp extrem de rapid, ceea ce nu a dat posibilitatea rezonabil? celorlalte p?r?i interesate s? participe efectiv, f?r? a fi justificat? graba respectiv?.

Comisia nu a g?sit nicio justificare a faptului c? Curtea Constitu?ional? s-a pronun?at asupra sesiz?rii pre?edintelui ??rii cu privire la termenul limit? de formare a Guvernului abia la 7 iunie 2019, de?i sesizarea a fost depus? la 22 mai 2019. În cazul sesiz?rilor depuse de deputa?ii PDM pe 8 ?i 9 iunie, Curtea le-a considerat ?i examinat în regim de urgen??, deseori în aceea?i zi. Comisia a constat c?, de fapt, criza ?i instabilitatea s-a înte?it în rezultatul ac?iunii coordonate între PDM ?i Curtea Constitu?ional? începând cu 7 iunie 2019, implementat? cu o rapiditate extrem?. Comisia a reiterat importan?a respect?rii propriilor proceduri ?i a egalit??ii p?r?ilor de c?tre orice organ constitu?ional pentru asigurarea încrederii în acestui organ.

Comisia a constatat c? interpretarea Cur?ii Constitu?ionale a obliga?iei Pre?edintelui de a dizolva în mod automat Parlamentul, imediat dup? expirarea celor trei luni, indiferent de faptul dac? a fost sau nu exprimat votul de încredere pentru formarea unui Guvern ?i indiferent de consultarea frac?iunilor parlamentare, este contrar? atât art. 85 al Constitu?iei, cât ?i jurispruden?ei anterioare a Cur?ii (hot?rârea din 1 octombrie 2013). Comisia a concluzionat c? la 7 sau 8 iunie 2019, în mod clar nu existau condi?iile cerute de Constitu?ie pentru dizolvarea Parlamentului.

Comisia de la Vene?ia a constatat c? pentru prima dat? Curtea Constitu?ional? a interpretat termenul de trei luni ca fiind egal cu 90 de zile, metod? de interpretare care ar avea implica?ii absurde asupra duratei unui an (un an = 360 zile). Comisia a notat c? Curtea Constitu?ional? a Republicii Moldova nu a explicat de ce nu a utilizat alte prevederi din Codul Civil mult mai pertinente, conform c?rora termenul de trei luni de fapt ar fi expirat la 10 iunie 2019, deoarece trei luni expirau la 9 iunie, zi de duminic?, iar conform prevederilor generale din Codul Civil (art. 388 alin.1), termenul se prelunge?te pân? la finele urm?toarei zile lucr?toare.

Comisia de la Vene?ia a constatat c? suspendarea temporar? a Pre?edintelui Igor Dodon din 9 iunie 2019 ?i numirea Prim-Ministrului ca Pre?edinte interimar nu este bazat? pe textul Constitu?iei Republicii Moldova. Comisia a mai constatat un lucru foarte important pentru mecanismele constitu?ionale din Republica Moldova, ?i anume faptul c? aplicarea de c?tre Curtea Constitu?ional? a mecanismului de „suspendare temporar?” (cunoscut în societate drept „pre?edinte pe 5 minute”) pentru neîndeplinirea unei obliga?ii, în baza art. 90 alin. (3) al Constitu?iei, este contrar? textului Constitu?iei.

Concluzii ?i solicit?ri

Comisia de la Vene?ia este organul cel mai prestigios ?i credibil în materie constitu?ional?, ale c?rei opinii ar trebui respectate cu stricte?e de Republica Moldova, în special având în vedere caracterul înc? de tranzi?ie al democra?iei noastre. Modul în care Curtea Constitu?ional? a ac?ionat în 7-9 iunie, într-un tandem evident cu deputa?ii PDM, constatat ?i de Comisia de la Vene?ia, demonstreaz? afilierea ?i lipsa de impar?ialitate a Cur?ii Constitu?ionale. Modul de interpretare absurd? a termenului de trei luni ca fiind unul de 90 de zile denot? o lips? de cuno?tin?e minime juridice sau o inten?ie sau neglijen?? grav? cu privire la capacit??ile profesionale ale judec?torilor Cur?ii Constitu?ionale. Prin aceste acte, judec?torii actuali au decredibilizat institu?ia Cur?ii Constitu?ionale f?r? precedent.

În acest context, organiza?iile semnatare apeleaz? la acei patru judec?tori constitu?ionali care înc? au mandate constitu?ionale – **Raisa APOLSCHII ?i a dlor Veaceslav ZAPOROJAN, Artur RE?ETNICOV ?i Corneliu GURIN** – s?-?i prezinte imediat demisia. Prin demisia dumneavoastr? ve?i permite numirea unor noi judec?tori constitu?ionali, care vor avea sarcina important? de a restabili încrederea în rolul Cur?ii Constitu?ionale de garant al Constitu?iei.

În lipsa demisiilor judec?torilor respectivi, organiza?iile semnatare solicit? Parlamentului instituirea de urgen?? a unei Comisii, formate din reprezentan?i ai partidelor politice, exper?i notorii locali ?i exper?i notorii interna?ionali, în vederea identific?rii unei solu?ii de demisie a actualilor judec?tori ?i numirea în mod transparent ?i bazat pe merite a unor noi judec?tori constitu?ionali.

Textul integral al apelului este disponibil aici.

Semnatari:

1. *Amnesty International Moldova*
2. *Asocia?ia pentru Democra?ie Participativ? „ADEPT”,*
3. *Asocia?ia pentru Guvernare Eficient? ?i Responsabil? (AGER),*
4. *Asocia?ia pentru Politic? Extern? (APE),*
5. *Asocia?ia Presei Independente (API),*
6. *Centrul „Acces-info”*
7. *Centrul „Contact”,*
8. *Centrul de Investiga?ii Jurnalistice*
9. *Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)*
10. *Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare*
11. *Comunitatea Watchdog.MD*
12. *CPR Moldova*
13. *Expert-Grup*
14. *Funda?ia Est-European?*
15. *Ambasada Drepturilor Omului,*
16. *Institutul de Dezvoltare ?i Ini?iative Sociale (IDIS) „Viitorul”,*
17. *Institutul de Politici Publice (IPP),*
18. *Institutul pentru Politici ?i Reforme Europene (IPRE)*
19. *Promo-LEX*
20. *Transparency International Moldova*
21. *Institutul pentru Ini?iative Strategice*

Lista semnatarilor r?mâne deschis?

This entry was posted on Tuesday, June 25th, 2019 at 4:56 pm and is filed under Nout??i
You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Both comments and pings are currently closed.